

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-5-56 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-41/1159-376
Karar Tarihi : 09.08.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖR : Aytül KÜÇÜK, İmren SEYRANTEPE, Yalçın YALÇIN

C. BAŞVURUDA BULUNAN : Resen

D. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN :

Biletix Bilet Dağıtım Basım ve Tic. A.Ş.
Temsilci: Av. Gönenç GÜRKAYNAK (Elig Avukatlık Bürosu)
Çitlenbik Sokak, No:12 Yıldız Mahallesi 34349 Beşiktaş/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Biletix Bilet Dağıtım Basım ve Tic. A.Ş.'nin müşterileriyle akdettiği sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediği.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu tarafından resen başlatılan inceleme üzerine hazırlanan 31.07.2012 tarih ve 2012-5-56/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 12.04.2012 tarih ve 12-20/536-M sayılı kararı ile Biletix Bilet Dağıtım Basım ve Tic. A.Ş.'nin (BİLETİX) aşırı fiyat uygulamak suretiyle hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiası ile ilgili olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Söz konusu önaraştırmaya yönelik incelemede MyBilet Bilgi İletişim Sistemleri Ltd. Şti. (MYBİLET) ve Tickettürk Bilet Dağıtım Basım ve Ticaret A.Ş. (TICKETTÜRK) tarafından BİLETİX'in müşterileriyle akdettiği sözleşmelerin ilgili pazarlara giriş engeli yaratmak suretiyle rekabeti kısıtladığı öne sürülmüştür. Kurul, MYBİLET ve TICKETTÜRK'ün iddialarını dikkate alarak BİLETİX'in müşterileriyle akdettiği sözleşmelere yönelik olarak 06.06.2012 tarih ve 12-30/896-M sayılı kararı ile 4054 sayılı Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar vermiştir
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, başvuru konusuna ilişkin olarak BİLETİX'in, futbol kulüplerine verdiği avanslara ilişkin uygulamalarının bir yıl münhasır olan sözleşmenin süresini aynı nitelikte uzatacak şekilde kullanılmaması gerektiği yönünde adı geçen teşebbüse görüş bildirilmesi,
- (5) Basketbol müsabaka biletlerinin satışına aracılık hizmetleri pazarında BİLETİX'in müşterileri ile akdettiği sözleşmelere ilişkin olarak, ilgili sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olduğuna ve bu sözleşmelere bireysel muafiyet tanınamayacağına, ancak bu pazarda mevcut durumda yürürlükte olan herhangi bir sözleşme bulunmadığı için bu aşamada BİLETİX'e 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmaması,
- (6) Gençlerbirliği Spor Kulübü Derneği yönetim kurulu üyesi ve saymanı tarafından verilen yanlış, yanıltıcı bilgi nedeniyle Gençlerbirliği Spor Kulübü Derneğine, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca 2011 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul

tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin binde biri oranında olmak üzere 51.222,89 TL idari para cezası verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

I.İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. BİLETİX'in Futbol Müsabakaları Biletleri Satışına Aracılık Hizmeti Alanındaki Faaliyetlerine İlişkin Değerlendirme

- (7) BİLETİX Kurulun 05.08.2010 tarih ve 10-52/1056-390 sayılı kararı öncesinde futbol kulüpleri ile bilet satışlarına ilişkin olarak iki ile beş yıl arasında değişen münhasır sözleşmeler imzalamıştır. Fakat Kurul süresi bir yılı aşan münhasırlık hükümlerinin bilet satışlarına aracılık hizmetleri pazarına girişi zorlaştırmak suretiyle rekabeti kısıtlayacak nitelikte olduğunu değerlendirmiştir. BİLETİX'in futbol müsabaka biletlerinin satışına aracılık hizmetleri pazarında %40'ın üzerinde pazar payına sahip olması nedeniyle, 2003/3 ve 2007/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile Değişik, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile sağlanan muafiyetten yararlanamadığı tespiti yapılan kararda bu sözleşmelere bireysel muafiyet tanınmamıştır. Bu tespitlere dayanarak Kurul BİLETİX ile futbol kulüpleri arasında akdedilen ve bilet satışlarına aracılık hizmetlerinin alımını düzenleyen sözleşmelerin BİLETİX'e bir yıldan uzun süreli münhasırlık sağlayan hükümlerinin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olduğuna hükmetmiş ve ilgi sözleşmelerin düzeltilerek Kuruma tevsik edilmesine karar vermiştir.
- (8) BİLETİX tarafından yapılan tevsik sonrası Kurul BİLETİX'in sözleşmelerden münhasırlık hükümlerini kaldırdığını, BİLETİX'e kulüplerin biletleri üzerinde tam erişim ve satış hakkı sağlayan sözleşme hükümlerinin öngördüğü oranların ise takımların bilet satış toplamının %80'ini geçmediğini tespit etmiştir.

I.2. BİLETİX'in Avans Uygulamasına İlişkin Değerlendirme

- (9) Avans uygulaması ilgili sektörde faaliyet gösteren teşebbüslerin desteklenmesi amacını taşımakta ve teşebbüslerden gelen talep doğrultusunda verilmektedir. Spor kulüpleri avansı, sezon öncesi sporcu transferleri ve mecburi stadyum bakım ve geliştirmeleri için kullanmaktadır.
- (10) Avanslar ilgili sezondaki (.....) kapatılmaya çalışılmaktadır. Kulüpler BİLETİX'ten sezon başlamadan önce aldıkları avansları (.....) kapatmaktadırlar.
- (11) BİLETİX'in spor kulüplerine verdiği avansların (.....) genel itibari ile avansların sözleşme süresini uzatması gibi bir duruma yol açmamaktadır. Ancak BEŞİKTAŞ 2013-2014 ve 2014-2015 sezonlarına ait sözleşme avanslarını erken dönemde talep etmekte, BİLETİX de bu durumda BEŞİKTAŞ'a aralarındaki sözleşmeleri aynı koşullarda bir ya da iki yıl daha uzatmayı teklif edebilmeyi değerlendirmektedir. BEŞİKTAŞ'a sonraki sezonların avansı olarak yapılacak erken ödeme için sözleşmenin bir yıl daha uzatılması bir koşul olarak öngörülmekte ve bu uzatmanın Türkiye'de mevcut durumda karşı karşıya olunan rekabetçi baskı dikkate alındığında önemli olduğu dile getirilmektedir. Dolayısıyla münhasır olma ihtimali bulunan bu sözleşmelerin avans konusunda ön ödeme yapılarak bir yıl daha uzatılması BİLETİX yetkilileri tarafından değerlendirilmektedir.
- (12) Avans uygulamasının münhasır bir sözleşmenin süresini uzatacak nitelikte kullanılması Kurulun 05.08.2010 tarih ve 10-52/1056-390 sayılı kararına aykırılık teşkil etmektedir. Zira Kurul BİLETİX'in futbol kulüpleri ile bir yıldan uzun süreli münhasır sözleşmeler imzalamasını 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı bulmaktadır. Bu bakımdan Kurul kararı sonrası BİLETİX'in avans uygulamasının bir yıl münhasır bir sözleşme süresi üzerinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil edecek bir etkisine genel itibari ile rastlanmamış olmasına karşın, BEŞİKTAŞ için yukarıda değerlendirilen durumun genelden farklılaştığı gözlenmiştir. Fakat BEŞİKTAŞ için BİLETİX tarafından yapılan bu değerlendirme henüz plan aşamasında kalmış, sözleşme erken avans ödemesi

kullanılarak uzatılmamıştır. Bu bakımdan plan aşamasında olan bu durum için 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi kapsamında soruşturma açılmasına gerek olmamakla birlikte, BİLETİX'in avans uygulamasını münhasır bir sözleşmenin süresini uzatacak nitelikte kullanmaması konusunda 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi çerçevesinde uyarılması gerektiği düşüncesi hasil olmuştur.

I.3. BİLETİX'in Basketbol Müsabaka Biletleri Satışına Aracılık Hizmeti Alanındaki Faaliyetlerine İlişkin Değerlendirme

I.3.1. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi Çerçevesinde Değerlendirme

- (13) BİLETİX'in basketbol müsabakaları biletlerinin satışına aracılık hizmetleri pazarında, iki ile beş yıl arasında değişen sürelerle imzaladığı sözleşmelerde, ilgili dönemde organizatörün düzenleyeceği tüm etkinlikler için genel kamu satışına amade tutulmuş bütün biletlere ilişkin BİLETİX'e münhasıran tam erişim hakkı sağlanması ya da aracılık hizmetleri için münhasıran BİLETİX'ten hizmet alınması düzenlenmektedir. Münhasırlık içeren ve organizatörlerin sözleşme süresi boyunca düzenleyeceği etkinlikler için aracılık hizmeti sunan rakip teşebbüslerden hizmet alabilmesini engelleyen bu hüküm 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamındadır. BİLETİX'in ve rakiplerinin herhangi bir yolla aracılık hizmeti verdikleri toplam bilet adetleri bazında hesaplanan pazar paylarına göre, BİLETİX'in pazar payı %40'ın üzerinde olduğundan, anılan sözleşmeler 2002/2 sayılı Dikey Tebliğ'in sağladığı muafiyetten yararlanamamıştır. Bu nedenle sözleşmenin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

I.3.2. 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi Çerçevesinde Değerlendirme

- (14) Anılan sözleşmelerdeki münhasırlık hükümlerinin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde yer alan koşullar bakımından değerlendirilmesine geçmeden önce, Kurulun yukarıda yer verilen 05.08.2010 tarih ve 10-52/1056-390 sayılı kararına bir kez daha değinmek gerekmektedir. Anılan kararda futbol müsabaka biletlerinin satışına aracılık hizmetleri pazarında BİLETİX'in müşterileriyle akdettiği sözleşmelerin bir yıldan daha kısa sürelerle akdedilmesinin ya da birden çok teşebbüsten aynı anda hizmet alınmasının işlemin doğasına uygun olmayacağı, dolayısıyla bir yıla kadarki münhasırlık hükümlerinin bir rekabet kısıtlaması olarak kabul edilmemesinin yerinde olacağı değerlendirilmiştir.
- (15) Mevcut önaraştırma çerçevesinde yapılan görüşmelerde, BİLETİX'in rakipleri olan MYBİLET ve TICKETTÜRK tarafından basketbol müsabaka biletlerine aracılık hizmetleri pazarlarında etkinlik başına münhasırlığın teknik bir zorunluluk olduğu ve bir sezon anlayışı içinde etkinliklerin gerçekleştirildiği dile getirilmiştir. Bir sezon içerisinde kısa aralıklarla gerçekleştirilen etkinlikler nedeniyle , aracılık hizmeti sunan teşebbüslerle her bir etkinlik başına görüşme yapılmasının hem organizatörler hem de hizmet sunan firmalar bakımından oldukça maliyetli olacağı belirtilmiştir. Bu çerçevede 05.08.2010 tarih ve 10-52/1056-390 sayılı kararda ulaşılan bir yıla kadarki münhasırlık hükümlerinin bir rekabet kısıtlaması olarak kabul edilmemesi yönündeki sonucun, basketbol müsabaka biletlerine aracılık hizmetleri pazarı bakımından da geçerli olduğu kanısına varılmıştır.
- (16) Bu çerçevede, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde yer alan dört koşul bakımından BİLETİX'in sunduğu görüşler de dikkate alınarak BİLETİX'in basketbol müsabakaları bakımından müşterileri ile imzaladığı bir yıldan uzun süreli münhasırlık hükmü içeren sözleşmeler aşağıda değerlendirilmiştir:
- (17) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması: BİLETİX tarafından yeni gelişme ve iyileşmeler ya da ekonomik veya teknik gelişme olarak nitelendirilen hususlar, organizatörün biletlerin tek kaynaktan güvenli şekilde satılması nedeniyle satışlarını ve tahsilâtlarını daha kolaylıkla takip edebilmesi ve bilet satış yönetimine ilişkin maliyetlerden

kurtulması; hizmet sunan firmanın raporlama imkânları sayesinde, anlık olarak satış rakamlarını tek kaynaktan takip edebilmesi; belediyelere ve vergi memurlarına kendilerinden başka ve güvenilir bir kaynağı kolaylıkla gösterebilmesi gibi faydalar sıralanmıştır. Ancak temelde bu faydalar sözleşmelerin bir yıldan uzun süreli münhasır hükümler taşınmasından kaynaklı faydalar olmaktan ziyade, işlemin doğası gereği etkinlik başına münhasıran aracılık hizmeti alınmasına ilişkin faydalardır.

- (18) BİLETİX tarafından belirtilen bir diğer husus ise münhasır anlaşmaların biletlerin Türkiye çapında etkin dağıtımını için gerekli yatırımların yapılmasına teşvik sağladığıdır. Söz konusu yatırımlar, temelde tam bir biletleme çözümü sunan firmalar bakımından, pazarlara giriş için gerekli operasyonel maliyetlerin bir parçası olup müşteriye özgü ya da ilişkiye özgü yatırımlar niteliğinde değildir. Genel olarak bir yılı aşan münhasır anlaşmalar yapabilmeyenin, pazara yeni giriş yapmış ya da yapacak teşebbüsler bakımından bu türden bir fayda sağladığını söylemek mümkündür. Ancak BİLETİX hâlihazırda söz konusu operasyonel maliyetlere katlanarak bu pazara girişini tamamlamış bir firma niteliğindedir. Oysa pazara yeni girecek firmalar bu maliyetlere katlanmak zorunda olup bu firmaların bir yıldan uzun süreli münhasır anlaşma imzalayabilmeleri söz konusu yeni giren/girecek firmaların bu yatırımları yapmasını teşvik etmektedir. Dolayısıyla BİLETİX'in bir yıldan uzun süreli münhasır anlaşmaları için bu türden bir faydadan bahsedilememektedir. Bu pazarda son dönemde evden bilet basımı gibi teknolojilerin gelişmesi beklenmekte ve doğal olarak bu belirli bir teknoloji yatırımı gerektirmektedir. Fakat pazarlarda bu teknolojilerin gelişimini destekleyen unsur müşteri/tüketici talepleri ve pazardaki rekabetin varlığıdır. Bir başka deyişle bu pazarlarda son dönemde beklenen yatırımlar BİLETİX açısından münhasır anlaşmaların sonucu değil, rekabetin gereği olarak değerlendirilmektedir.
- (19) BİLETİX tarafından dile getirilen bir diğer husus ise organizatörlerin aracılık hizmeti sunan teşebbüsün müşteri ilişkileri yönetimi (CRM) uygulamaları ve veri depolama imkânları sayesinde biriktirdiği tüketici bilgilerinden yararlanabilme imkânı elde etmesidir. Tanıtım ve reklam hizmetine ihtiyaç duyan organizatörler bakımından önem arz edebilecek bu durum, temelde bir etkinliğe katılan tüketicilerin bilgilerinin aracılık hizmeti sağlayan teşebbüs tarafından tutulması¹ ve organizatörün sonraki etkinliklerinde bu tüketicileri hedefleyen tanıtım çalışmalarının yapılabilmesini sağlamaktadır. Bir yıldan uzun süreli sözleşmeler yapılması bu bilgilerin biriktirilebilmesine imkân vermekte ve müşteri için biletleme firmasının seçilmesinde önemli bir tercih sebebi olabilmektedir. Ancak tüketici bilgilerinin biletleme firmasının elinde bulunması organizatörü pazarlama aktivitelerinde biletleme firmasına bağlı kılarak bir geçiş maliyeti oluşturmaktadır. Nitekim *Ticket Master - Live Nation* birleşmesine ilişkin olarak ABD Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan 1:10-cv-00139 sayılı ve 25.01.2010 tarihli raporda *Ticketmaster*'ın biriktirdiği tüketici bilgilerinin sağladığı avantaj bir giriş engeli olarak nitelendirilmiştir. Bu bakımdan BİLETİX'in pazardaki konumu ile birlikte değerlendirildiğinde tüketici bilgilerinin biriktirilmesi pazarda ortaya çıkan faydadan öte giriş engellerini artırıcı bir nitelik arz etmektedir.
- (20) Bu bakımdan basketbol müsabakaları biletlerinin satışına aracılık hizmetleri sağlanmasında BİLETİX tarafından akdedilen bir yıldan uzun süreli münhasırlık hükmü içeren sözleşmelerin malların üretim veya dağıtımını ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmeler ya da ekonomik veya teknik gelişme sağlamadığı kanısına varılmıştır.
- (21) Tüketicinin bundan yarar sağlaması: BİLETİX tarafından organizatörlerin aracılık hizmeti sunan firmayla çalışmak suretiyle belirli yatırım maliyetlerinden kurtulmasının, bu durumun

¹ Tüketiciler izin verdiği takdirde bu bilgiler BİLETİX tarafından organizatöre iletilmektedir. Ancak her durumda bilgisinin paylaşılmasına izin vermeyen tüketiciler bakımından, bilgiler münhasıran BİLETİX tarafından saklanmaktadır.

bilet fiyatları üzerinde olumlu etki yaratmasının ve herhangi bir sebeple etkinliğin iptal olması halinde ise tüketicinin karşısında aracılık hizmeti sunan teşebbüs sayesinde tek ve kurumsal bir muhatap bulunmasının tüketici açısından belirgin bir fayda yarattığı ifade edilmektedir. Bu hususlar teşebbüslerce aracılık hizmeti alınmasına ilişkin faydalar olup uzun süreli münhasırlık hükümleri içeren sözleşmeler yapılması ile doğrudan bir bağlantısı bulunmamaktadır.

- (22) Öte yandan yukarıda ifade edilen, münhasır anlaşmaların Türkiye çapında etkin dağıtım için gerekli yatırımların yapılmasını teşvik etmesi, tüketici bilgilerinin biriktirilebilmesini ve tüketiciye özel tanıtımların yapılabilmesini sağlaması bakımından bu anlaşmaların tüketiciye faydasının bulunduğu söylenebilecektir. Ancak bu faydalar BİLETİX'in münhasır anlaşmaları bakımından ortaya çıkmamakta ve dolayısıyla bu noktada tüketicinin bundan yarar sağladığı iddia edilememektedir.
- (23) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması: İncelemeye konu pazarlar bakımından münhasırlık içeren anlaşmaların rekabeti ortadan kaldırma sonucuna yol açacak en önemli olumsuz etkisi, pazar kapama (*foreclosure effect*) etkisidir. Bu etki değerlendirilirken pazar koşullarının ve BİLETİX'in ve rakiplerinin konumuna ilişkin hususların ele alınması gerekmektedir.
- (24) Öncelikle, aracılık hizmeti sektörünün oluşmaya başladığı 2000'li yılların başından itibaren birçok teşebbüsün ilgili pazarlara kısmi giriş yapabildiği ancak faaliyetlerinin dönemsel etkinliklerle sınırlı kaldığı belirtilmelidir. Bu pazarların genelinde etkin girişler bakımından yazılım maliyetleri yüksek olmamakla birlikte, internet üzerinden satışın yanı sıra ana gişelerin ve perakende satış noktalarının kurulumu ve yönetimi maliyetli olabilmektedir. Buna ilaveten, hâlihazırda BİLETİX'in gerçekleştirdiği avans, başka bir deyişle ön finansman uygulaması, en azından bir yıllık bilet gelirinin % 50-80'lik kısmının müşteriye bilet satışları gerçekleşmeden önce ödenmesi gereğini doğurmaktadır. Bu durum da özellikle büyük çaplı müşterilerle çalışabilmek ve ilgili pazarlara etkin giriş yapabilmek bakımından önemli bir sermaye ve finansman imkânı gerektirmektedir. Öte yandan evden bilet çıktısı alma gibi giriş kontrolünde kullanılan yeni teknolojilerin Türkiye'de kullanımının yaygınlaşmasıyla yakın gelecekte ilgili pazarlara giriş için gerekli bu maliyetler düşebilecek, organizatörlerin kendi biletleme yöntemlerini geliştirebilmeleri de kolaylaşabilecektir.
- (25) Basketbol pazarında, hâlihazırda ANADOLU EFES, BEŞİKTAŞ MİLANGAZ, FENERBAHÇE ÜLKER, GALATASARAY MEDİKAL PARK ve TÜRK TELEKOM kulüpleri ve Türkiye Basketbol Federasyonu (TBF) biletlerin satışı konusunda aracılık hizmeti almakta olup bu kulüplerin taraftar toplulukları da göz önünde bulundurulduğunda Türkiye basketbol ligindeki en önemli kulüpler olduğu söylenebilir. BİLETİX'in ANADOLU EFES, BEŞİKTAŞ MİLANGAZ, TÜRK TELEKOM ve TBF ile sözleşmeleri 2011 yılı sonunda bitmiştir. Diğer kulüpler ise BİLETİX'ten herhangi bir sözleşmeye dayanmadan hizmet almaktadır. Basketbol müsabaka biletlerinin satışı konusunda BİLETİX 2012 yılına kadar tek aracılık hizmeti sunan firma konumunda olup MYBİLET 2012 yılının Nisan ayında sadece bir etkinlik özelinde gerçekleştirdiği satışlarla pazara giriş yapmıştır. BİLETİX'in bir yıldan uzun süreli münhasır anlaşmalarının basketbol müsabaka biletlerinin satışına aracılık hizmetleri pazarında geçmiş dönemde pazarı kapatıcı bir etki ortaya çıkardığı söylenememektedir. Ancak son dönemde MYBİLET'in bu pazara girmek istemesi ile birlikte basketbol müsabakaları pazarında neredeyse tek oyuncu olan BİLETİX'in, futbol müsabakaları biletlerinin satışına aracılık hizmetleri pazarındaki konumu ile birlikte düşünüldüğünde bu anlaşmaların bu pazara girmek isteyen rakipler için bir giriş engeli olarak ortaya çıkabileceği kanısına varılmıştır. Giriş engelleri kapama etkisinin değerlendirilmesinde dikkate alınan önemli bir unsurdur. Rakip teşebbüsler bakımından yeni ya da alternatif müşterilerin bulunmasının görece kolay olduğu durumlarda pazarın

kapanmasından bahsetmek mümkün olmayacaktır². BİLETİX hem futbol hem de basketbol pazarında en önemli oyuncuların biletlerini satmakta olup, basketbol pazarında henüz aracılık hizmeti almayan kulüpler BİLETİX'ten hizmet alan kulüplere göre daha küçük kalmaktadır. Bu bakımdan rakipler açısından basketbol pazarında hizmet almayan kulüplerin, bir başka deyişle alternatif müşterilerin kısıtlı olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla BİLETİX'in imzalayacağı bir yılı aşan münhasır anlaşmaların, BİLETİX ile çalışan kulüplerin sözleşme süresi içerisinde anlaşmadan çıkarak rakip teşebbüslerle çalışma imkânını ortadan kaldırdığından, pazarı potansiyel olarak rakiplere kapatma riski ortaya çıkmaktadır.

- (26) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması: Bir yıldan uzun süreli münhasır anlaşmaların Türkiye çapında etkin dağıtım için gerekli yatırımların yapılmasını teşvik etmesi, tüketici bilgilerinin biriktirilebilmesini ve tüketiciye özel tanıtımların yapılabilmesini sağlaması bakımından tüketiciye faydası olduğu daha önce ifade edilmiştir. Ancak bu faydaların elde edilebilmesi için rekabetin zorunlu olandan fazla kısıtlanmaması gerekmektedir.
- (27) BİLETİX'in basketbol müsabakaları pazarında yapmış olduğu bir yıldan uzun süreli anlaşmaların pazarı rakiplere kapattığı yukarıda ortaya konulmuştur. Bu çerçevede her ne kadar BİLETİX tarafından imzalanan sözleşmelerin tüketicilere bazı faydalarından bahsedilse de BİLETİX'in konumu nedeniyle bu pazarlarda BİLETİX tarafından yapılan sözleşmelerin rakiplerin pazarlara girmesini engellemesi nedeniyle pazarlarda rekabetin zorunlu olandan fazla kısıtlandığı anlaşılmıştır.
- (28) Yukarıda yapılan değerlendirmeler ışığında, BİLETİX'in basketbol müsabaka biletleri satışına aracılık hizmetleri pazarlarında müşterileri ile akdettiği bir yıldan uzun süreli sözleşmelere bireysel muafiyet tanınamayacağı düşünülmektedir. Bu çerçevede basketbol müsabaka biletlerinin satışına aracılık pazarında BİLETİX'in müşterileriyle imzaladığı bir yıldan uzun süreli münhasırlık hükmü içeren sözleşmelerinin tamamının 2011 yılı sonunda bitmiş olması ve halihazırda yürürlükte olan bu türden bir sözleşmesi bulunmaması nedeniyle bu aşamada BİLETİX'e 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmaması uygun olacaktır.

I.4. GENÇLERBİRLİĞİ Tarafından Yanlış / Yanıltıcı Bilgi Verilmesine İlişkin Değerlendirme

- (29) Öneri sürecinde BİLETİX'te yerinde inceleme yapılmış ve bu incelemede ulaşılan birtakım belgeler nedeniyle GENÇLERBİRLİĞİ ile GENÇLERBİRLİĞİ yönetim kurulu üyesi ve saymanı olan (.....) hissedarı olduğu SELİN OTOMOTİV ve KARGOKAR'da yerinde incelemeler gerçekleştirilmiştir.
- (30) 03.07.2012 tarihinde GENÇLERBİRLİĞİ yönetim kurulu üyesi ve saymanı olan (.....) odasında yapılan yerinde incelemede GENÇLERBİRLİĞİ ve BİLETİX ile 01.07.2012 tarihinde imzalanan "Geniş Ağılı Bilet Satış ve Dağıtım Sözleşmesi" ile 23.11.2007 tarihinde imzalanan "Geniş Ağılı Bilet Satış Sözleşmesi"nin birer örneği alınmıştır. İnceleme sonrası yapılan görüşmede (.....) tarafından BİLETİX ile GENÇLERBİRLİĞİ arasında 2007 yılından sonra yapılmış ve rekabet uzmanlarına sunulan 23.11.2007 ve 01.07.2012 tarihli sözleşmeler dışında herhangi bir sözleşme, protokol veya benzeri bir anlaşmanın bulunmadığı, bu çerçevede herhangi bir yükümlülük altına girmeden BİLETİX'le olan ticari ilişkilerini sonlandırma imkânlarının bulunduğu ifade edilmiş ve bu hususlar tutanak altına alınmıştır.
- (31) 06.06.2012 tarih ve 12-30/896-M sayılı karara ilişkin olarak hazırlanan Yetki Belgesi BİLETİX'in müşterileriyle akdettiği sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediği

² "Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz", paragraf 122.

yönünde yapılan incelemeye ilişkin yetki vermektedir. BİLETİX'in müşterisi konumunda bulunan GENÇLERBİRLİĞİ'nde bu Yetki Belgesi'ne dayanarak yerinde inceleme yapılması mümkün olup yukarıda bahsedilen inceleme gerçekleştirilmiştir. Diğer yandan BİLETİX'te bulunan belgede GENÇLERBİRLİĞİ ile imzalanan ve yönetim kurulu üyesi ve sayman (.....)'in özel şirketinde muhafaza edilen bir protokolden bahsedilmekte olup, bu nedenle bu kişiye ait şirketlerde inceleme yapılması gereği hâsıl olmuştur. 03.07.2012 tarih ve 2012-5-56/BN sayılı Bilgi Notu ile 06.06.2012 tarih ve 12-30/896-M sayılı karar kapsamında verilen inceleme yetkisinin (.....)'in ortağı ya da müdürü olduğu SELİN OTOMOTİV ve KARGOKAR'da da kullanılması istenmiştir. Kurul 04.07.2012 tarih ve 12-36/1072-M sayılı kararında 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesinde düzenlenen yetkinin SELİN OTOMOTİV ve KARGOKAR teşebbüslerinde kullanılmasına karar vermiştir. 05.07.2012 tarihinde SELİN OTOMOTİV'de yapılan yerinde incelemede BİLETİX ve GENÇLERBİRLİĞİ arasında 18.06.2012 tarihinde imzalanan bir adet protokol bulunmuş ve bir örneği alınmıştır.

- (32) Her ne kadar 03.07.2012 tarihinde GENÇLERBİRLİĞİ'nde (.....) ile yapılan görüşmede kendisi BİLETİX ile GENÇLERBİRLİĞİ arasında 2007 yılından sonra yapılmış ve rekabet uzmanlarına sunulan 23.11.2007 tarihli "Geniş Ağılı Bilet Satış Sözleşmesi" ve 01.07.2012 tarihli "Geniş Ağılı Bilet Satış ve Dağıtım Sözleşmesi" dışında herhangi bir sözleşme, protokol veya benzeri bir anlaşmanın bulunmadığını dile getirirse de, SELİN OTOMOTİV'de yapılan incelemede 01.07.2012 tarihli "Geniş Ağılı Bilet Satış ve Dağıtım Sözleşmesi"nin ayrılmaz bir parçası olarak düzenlenen ve (.....)'in imzası bulunan 18.06.2012 tarihli protokol elde edilmiştir. Bunun yanı sıra (.....) görüşmede GENÇLERBİRLİĞİ'nin herhangi bir yükümlülük altına girmeden BİLETİX'le olan ticari ilişkilerini sonlandırma imkânının olduğunu da ifade etmiştir. Ancak, protokol ile GENÇLERBİRLİĞİ'ne verilen *signing fee* bedeli kulübün başka bir biletleme firması ile çalışması halinde BİLETİX'e geri ödeneceği düzenlenmiştir. Dolayısıyla GENÇLERBİRLİĞİ başka bir firma ile çalışma durumunda BİLETİX'e karşı belli bir yükümlülük altına girmektedir. Dolayısıyla 03.07.2012 tarihinde GENÇLERBİRLİĞİ'nde yapılan yerinde incelemede Arif ÖLMEZ tarafından yanlış ya da yanıltıcı bilgi verildiği görülmüştür.
- (33) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin (c) bendi uyarınca Kurul, teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerine; 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinin uygulanmasında eksik, yanlış ya da yanıltıcı bilgi veya belge verilmesi ya da bilgi veya belgenin belirlenen süre içinde ya da hiç verilmemesi halinde ilgili teşebbüsler ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin binde biri oranında idari para cezası vermektedir.
- (34) GENÇLERBİRLİĞİ yönetim kurulu üyesi ve saymanı tarafından verilen yanlış, yanıltıcı bilgi nedeniyle GENÇLERBİRLİĞİ'ne 2011 yılı cirosu olan (.....) esas alınarak (.....) idari para cezası uygulanması gerektiği kanısına varılmıştır.

J. SONUÇ

- (35) Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre;
- (36) Biletix Bilet Dağıtım Basım ve Tic. A.Ş. (BİLETİX)'nin, futbol kulüplerine verdiği avanslara ilişkin uygulamalarının, bir yıl münhasır olan sözleşmenin süresini aynı nitelikte uzatacak şekilde kullanılmaması gerektiği yönünde 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca adı geçen teşebbüse görüş bildirilmesini teminen Başkanlığın görevlendirilmesine,

12-41/1159-376

- (37) Basketbol müsabaka biletlerinin satışına aracılık hizmetleri pazarında BİLETİX'in müşterileri ile akdettiği sözleşmelere ilişkin olarak, ilgili sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olduğuna ve bu sözleşmelere bireysel muafiyet tanınamayacağına, ancak bu pazarda mevcut durumda yürürlükte olan herhangi bir sözleşme bulunmadığı için bu aşamada BİLETİX'e 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına,
- (38) Gençlerbirliği Spor Kulübü Derneği yönetim kurulu üyesi ve saymanı tarafından verilen yanlış, yanıltıcı bilgi nedeniyle Gençlerbirliği Spor Kulübü Derneğine, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca 2011 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin binde biri oranında olmak üzere 51.222,89 TL idari para cezası verilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.